

L'ESQUEVELLA

DE LA TORRATXA

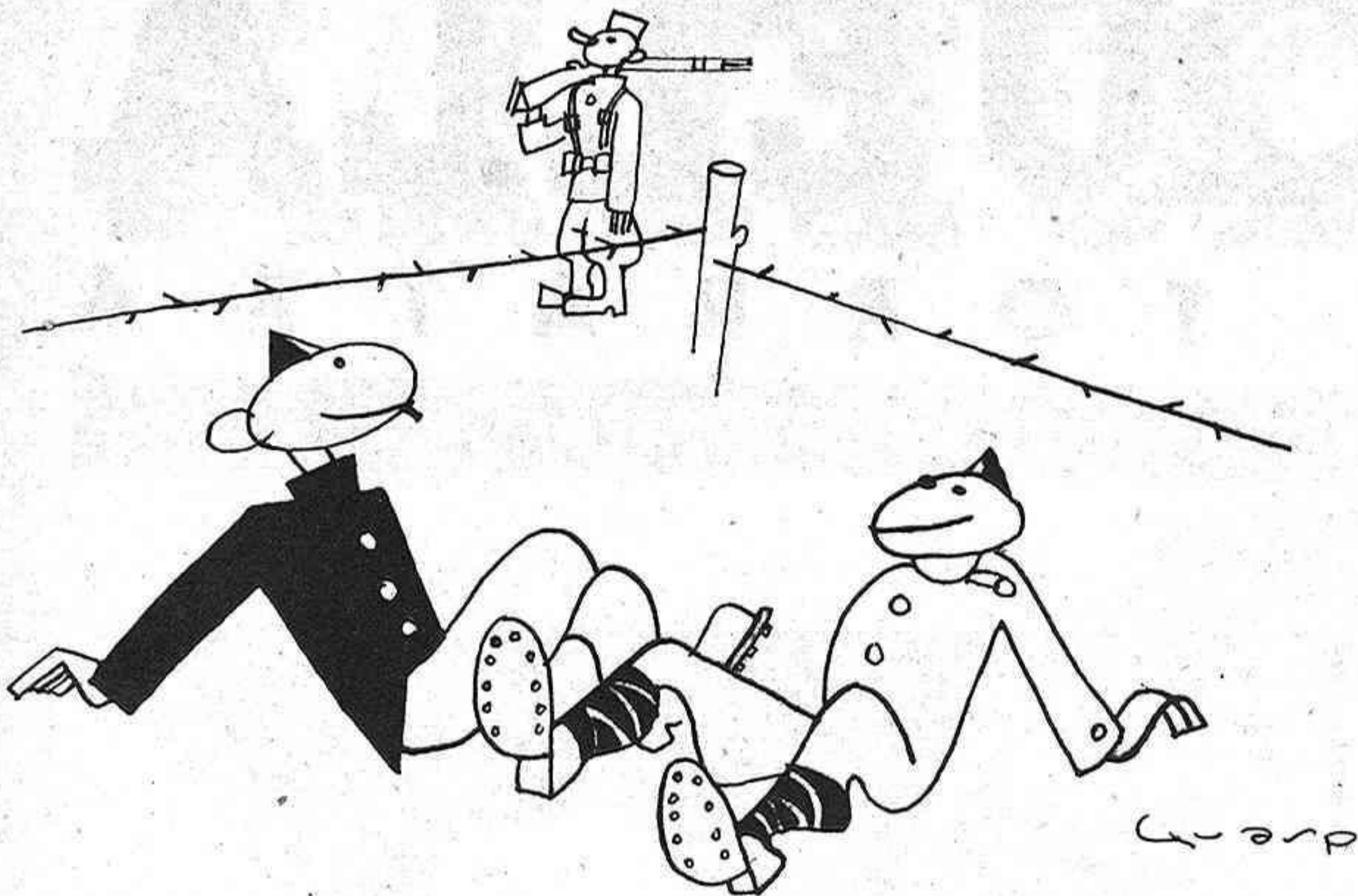
REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: ARAGÓ, 290 - TEL. 23994

VINT - CINCENTIMIS

SEVILLA

— Cada vegada em costa més d'aguantar, aquest tipus!

PRESONERS ITALIANS

—Que n'és de bonica, la llibertat!

E F E M E R I D E S

14 d'ABRIL!

Haviem incorporat aquesta data al calendari de les commemoracions nacionals. Aquest any, però, si no passa desapercebuda, no tindrà el relleu de festa grossa que va adquirir després del 31, àdhuc la de l'any passat.

Tot fa preveure que el 14 d'abril perdrà bona part del seu prestigi. El poble escriu altres pàgines més glòries i caldrà deixar ben marcada al calendari aquesta epopeia, però assegurant-nos que mai més tinguem el neguit de substituir la data a assenyalar per una altra de més prestigiosa. Sigui la del 19 de juliol, sigui la del dia que s'escaigui l'aixafament definitiu del feixisme, hem de fer per manera que aquesta sigui la darrera de les commemoracions «històriques».

El 14 d'abril del 1931, el poble va lliurar-se de ple a una joia innocent, exaltada. Li havia estat tan fàcil alliberar-se del jou borbònic, que no sabé adonar-se que al mateix instant que neixia aquella república generosa, noble, magnànima, incruent i prometedora, la casta dels privilegiats (que fingiren acatar-la submissament), ja pensaven la manera de desvirtuar-la i prostituir-la. Un conubni de capellans, militars, capitalistes, grans terratinents i polítics venals, així que tingueren l'evidència de la feblesa i de la bona fe dels republicans burgesos, es llançaren

a un atac a fons. La història ens dirà si el millor col·laborador d'aquesta tasca amorreadora no fou l'extremisme «incontrolable», que els féu el joc constantment, que costà sang i dolors i que no donà cap treva als afanys constructius dels legisladors republicans. Del trencament del front d'esquerres que donà la victòria electoral a les dretes l'any 1933 i de la tasca sabotejadora de l'obra del govern del Front Popular que recobrà els comandaments de l'Estat per la força indiscutible del sufragi, caldrà algun dia demanar-ne comptes als responsables. Caldrà esbrinar si obraren per rampells inoperants i perniciosos, o si ho feren a sou del feixisme internacional, que tan bé havia calculat l'escomesa a la segona República democràtica espanyola.

Certs fets que es produeixen ara a la reraguarda, quan es beslluma la seguretat de la victòria, ens fan creure la segona hipòtesi. Per si fos així cal no esperar el judici de la història per a conèixer els tèrbols designis dels «incontrolats». I cal «controlar-los», al preu que sigui, encara que arribem al convenciment que obren inspirats per la més absoluta bona fe.

La bona fe nostra i la traïció dels altres, ja veiem els fruits que ens han donat!

G L O S S A R I

Les guerres acusen en els pobles que fan de reraguarda una colla de defectes i una colla de virtuts. Els valors són contrastats d'una manera una mica brutal, però amb nitidesa, sense trampes que puguin deformar llur veritable significació.

El culte que l'home professa a les armes, àdhuc en la seva manifestació més modesta, representada per aquells que aspiren a penjar-se una pistola al cinturó, amb un canó prou llarg perquè pugui anunciar-se per sota l'americana, pot servir-nos de punt de partida per explicar-nos moltes coses.

En la major part dels casos, la possessió d'una pistola dona la sensació de seguretat. De seguretat pueril, és clar, però una mica gallejadora, agressiva, revestidora d'un aire marcial, que fa feliç a més d'un ciutadà honest. L'anecdòtic d'aquesta afició singular faria un llibre divertidíssim. Des de l'eufòric que amb la pistola als dits plantaria cara a un batalló de regulars, fins al que es defensa a trets contra l'agressió d'uns vaixells de guerra, els casos provats són molts i molts variats.

Aquesta mena de fetibisme individual ens dona la clau per explicar-nos el mateix fenomen aplicat als grups, en prendre forma d'una manera col·lectiva.

Si l'home que pot acaronar una estona cada dia la seva arma, se sent invencible i pot engegar la fantasia imaginant tot de gestes decididament heroiques, és inevitable suposar que els grups que remenen armes contínuament, que sacsegen la monotonia de llur vida civil, traginant aparells bèlics d'una habitació a l'altra de llur local, estibant caixes de bombes i tapant balcons amb sacs de sorra, ve un moment que s'encomanen la suggestió del medi que ells mateixos han creat, i s'enfrontarien, no ja amb un batalló o amb un vaixell de guerra, sinó amb qualsevol equip de nacions aliades que cometés la temeritat de discutir-los una idea.

Aquesta mena de «bluff» creix i pren cos mentre no arriba el moment de contrastar realment aquesta força hipotètica. Aleshores, més la prudència que no pas el seny, aconsella posar en dubte si allò que tancat en un local feia tan efecte, posat al carrer faria el mateix; si les desfilades íntimes que tanta satisfacció ocasionaven als soldats d'opereta, desplegades a l'aire lliure rendirien la mateixa quantitat d'il·lusió. I per poc enteniment que tingui aquell que s'hagi formulat el dubte, el resoldrà opinant que, fet i fet, val més quedar-se a casa i conviure de la millor manera possible.

GAELI

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA

ANY, LXI

NUM. 3008

E D I T O R I A L

A mesura que han anat transcorrent aquests mesos de guerra, un major sentit de la mesura i una visió més exacta de la realitat han presidit tots els nostres actes.

Sovint, consignes plenament responsables ens han advertit que homes i partits vetllaven per menar-nos sense entrebancs considerables cap al triomf. Però sovint, també, les pugnes partidistes de la reraguarda han fet que tal o qual consigna que ens afectava a tots en el mateix grau, fos oblidada, o refusada oberiament, sense arribar a complir-se. Això ens ha produït més d'un entorpiment lamentable, que si haguéssim sabut superar-los ens hauríem estalviat una colla de provatures estèrils i de fregaments perillosos.

Ara, el poble ha corregut la darrera consigna. No pas una més, el contingut de la qual pugui sabotejar-se o discutir-se, sinó la consigna definitiva, la darrera: el Pla de la Victòria.

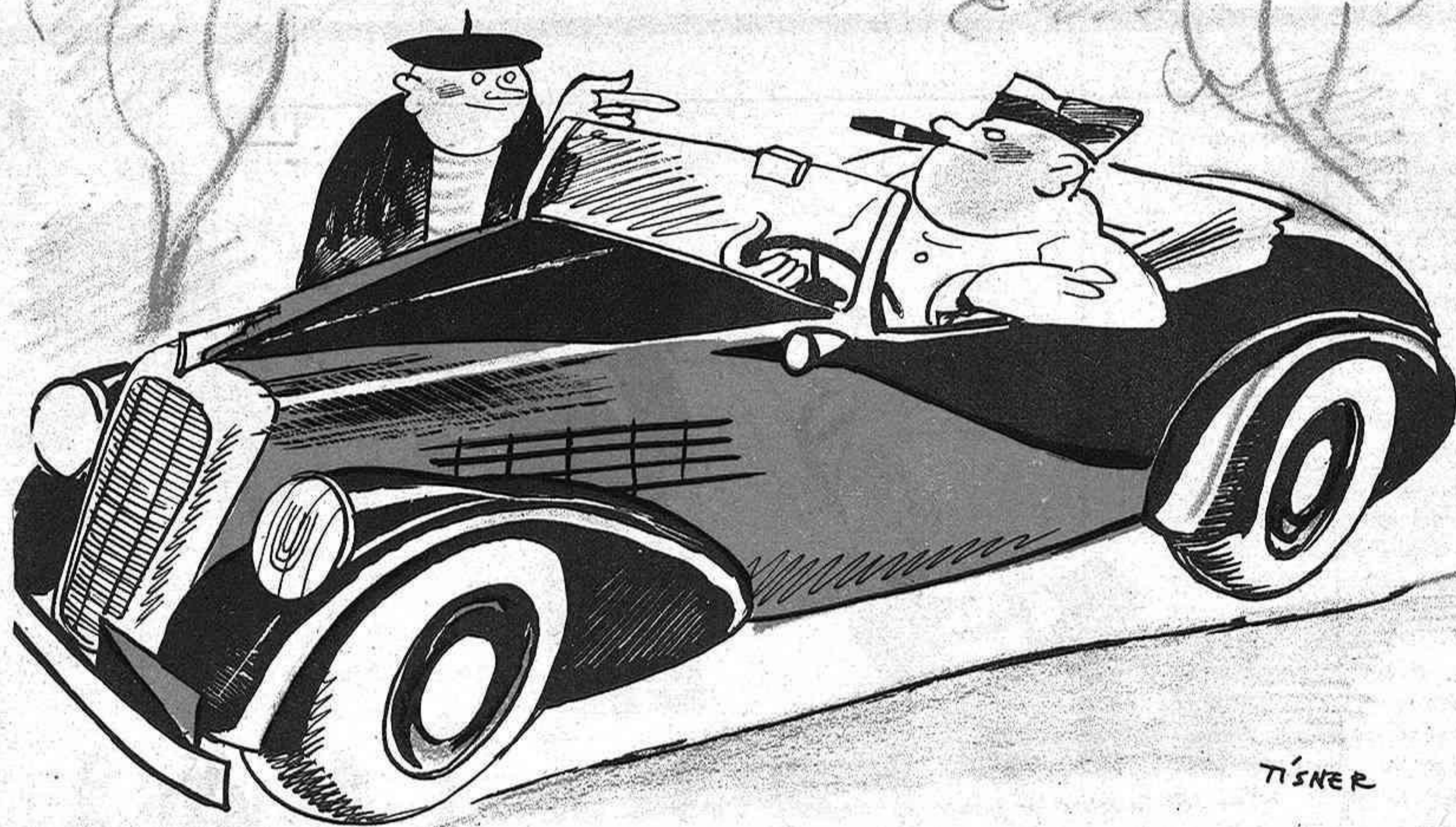
Entestar-se a mesurar aquest pla com si fos l'obra exclusiva d'un partit polític o d'una central sindical, fóra persistir en una miopia que ens ha donat ja prous mals de cap.

El Pla de la Victòria representa la voluntat del poble de Catalunya i l'experiència —gairebé sempre dolorosa— d'aquests nou mesos de guerra. Els seus encerts i el seu èxit no els podrà monopolitzar ni entrebancar cap grup: ens pertanyen a tots i ens obliguen a tots de la mateixa manera.

Per altra banda, l'entusiasme amb què el poble ha rebut el Pla de la Victòria ha fet més difícil la posició dels que tractaven de rebutjar-lo a ultrança.

La Confederació Nacional del Treball mateixa, que d'antuvi rebé el contingut del Pla amb reserves, ha anat canviant sensiblement la seva actitud inicial, fins a confessar gairebé que, mitjançant l'addició d'un nou apartat on la unitat del proletariat fos invocada, acceptaria enrollar-se als nuclis propugnadors del Pla.

Quan els dirigents de la C. N. T. es donguin compte que l'ànima de cada un dels apartats que formen el Pla de la Victòria és precisament la unitat proletària, s'haurà donat un pas decisiu. I això, no a benefici d'un grup determinat, sinó a benefici de tots.

— I tu què en penses, del Pla de la Victòria?

ESQUELLOTS

ELS DESMENJATS

Un «speaker» de «Ràdio Burgos» va dir, la setmana passada, que el govern facciós estaria disposat a pactar la pau amb el de València, sempre i quan en aquest no hi figurés Largo Caballero, ni comunistes, ni anarquistes.

Es a dir: voldrien «pactar» amb els republicans, contra els quals varen alçar-se el 19 de juliol.

Com si aquests fossin capaços de deixar-se enganyar per segona vegada!

Ja fan bé de refusar Largo Caballero. Aquest, de «pacte» no n'escoltarà cap, però serà qui els imposarà les condicions de la victòria!

Aleshores sí que li tindran «manies»!

AQUESTA JOVENTUT!

«El Diluvio» demanava, dies passats, el nom de l'alt funcionari de la Generalitat que s'havia fet escàpol emportant-se una suma respectable.

«Acràcia», de Lleida, també, però amb més energia, encara que «El Diluvio» vol saber el nom de l'esmentat subjecte i rodeja de

suspiciacions el supòsit de què no s'ha tramitat la deguda extradició.

El bo del cas és que «El Diluvio» vol que li diguin allò que ja sap i que «Acràcia», de bona fe, vol saber allò que ignora.

Perquè si sabés la història que tan bé coneix «El Diluvio» i coneixem nosaltres, estem segurs que «Acràcia» rodejaria el fet de silenci.

Vol més aclariments el nostre col·lega de Lleida?

«EDICIONS COMITE»

Aquesta anècdota ens l'ha explicat Ilya Ehrenburg. Diu que durant la seva visita al front d'Aragó va residir uns dies en un poblet, sotmès completament a la voluntat d'un comitè clàssic. El metge de la localitat va tenir necessitat d'un llibre sobre una qüestió professional determinada. El volum, editat a l'estranger, el ven una llibreria barcelonina. Val unes quaranta pessetes.

El metge, coneixedor de les seves obligacions com a subordinat al comitè local, va donar compte als seus components de la necessitat d'adquirir el volum i alhora sol·licita el permís corresponent per a fer el gir

de les quaranta pessetes. El Comitè va enfutismar-se:

— I ara! Quaranta pessetes per un llibre! Fuig, home, fuig! !

— Oh, és que el necessito de precís!

— I per això has d'enviar diners a fora? Malaguanyats!

— Doncs què haig de fer?

— Dóna'ns les quaranta pessetes. Ja te'l farem fer per la nostra impremta d'ací dalt.

UN APLAUDIMENT SOROLLOS

L'altra setmana, en un míting magne, el P. S. U. va presentar el Pla de la Victòria. El Price estava ple de gent com mai no ho havia estat. Moltes persones van haver-se de quedar fora de la sala. I d'altres s'entornaren als seus domicilis per tal d'aprofitar-se de la circumstància d'ésser radiat l'acte que se celebrava.

Els qui escoltaren el míting per ràdio van quedar sorpresos per unes paraules finals del locutor que l'anunciava. Va dir:

— En aquest moment la Banda de música de la Caserna Vorotxílov està interpretant «Els Segadors». El públic, posat dempeus, aplaudeix amb el puny enlairat.

Nosaltres confessem que quan hem volgut escoltar respectuosament l'audició d'alguns dels nostres himnes, si hem elevat el puny, amb la mà que ens quedava no hem sabut com aplaudir.

Madrid ens diu
quina és la nos-
tra obligació:
ATACAR

PROLETARIS DE TOTS
ELS PAÏSOS: UNIU-VOS

treball

Organ central del Partit Socialista Unificat de Catalunya (Internacional Comunista)

Any II. — Núm. 227 • BARCELONA, diumenge, 11 abril 1937 • Preu: 15 cèntims

Catalunya ha d'aju-
desfermant una
dar el País Basc
forta ofensiva als
fronts d'Aragó.

El Pla del Llobregat ha de triomfar

El nostre Pla de la Victòria ha d'ésser el nostre Pla de cada dia fins que hagi estat posat, íntegrament i total, a la pràctica estricta.

No ens cansarem d'insistir. Cal que el Pla sigui el Pla espiritual de tot Catalunya. El nostre poble, posseïdor del Pla, no somiarà truites mai més.

L'altre grup sindical i els altres partits ja cal que s'espavilin. No tenen cap Pla a la post i com que qui no té Pla moltes se'n pensa, que aguditzin les seves mentalitats si volen posar-se al nivell de les circumstàncies.

Que a falta de Pla, bones són coques.

PUNTA AL LAPIS

"ROJO y NEGRO"
Per a la nostra crònica d'avui hem agafat un llapis roig-negre. Farem punta al llapis, però voldríem que la "Aguja de marear" no es molestés; per a demostrar que el que nosaltres volem és "paz y después gloria", direm com el "Th.", que els colors rojo y negro són els de la "misèria y de la revolució". Estem d'acord. No era molt necessari per això que anéssim penjant la misèria per totes les parades dels tramvies... Creiem que era suficient que aquests colors ostentats pels taxis i altres vehicles dels

gloriosos de la revolució fossin pomposament transports urbans. Tampoc no trobem malament que algunes dones passegin pel carrer una espadanya vermella i l'altra negra; a nosaltres no ens molesta gens. Tampoc farà lleig el projectat uniforme dels tramvaires i dels empleats del "Comité Económico del Teatro" amb el vestit bicolor. El que no està gaire bé i és gens seriós, és que, quan hom demana en determinats i reservats i s'hi estableix "una goma para llevar bien sujeto el varillaje del paraguas", la mestressa li preguntí al client, de quin color la vol. Això potser ja és massa broma...

Caldria emprendre
(segueix a la pàgina 13)

"Una sola consigna: Madrid"

ELS OBRERS DE LA FABRICA
URALITA OPINEN SOBRE EL

Pla de la VICTORIA

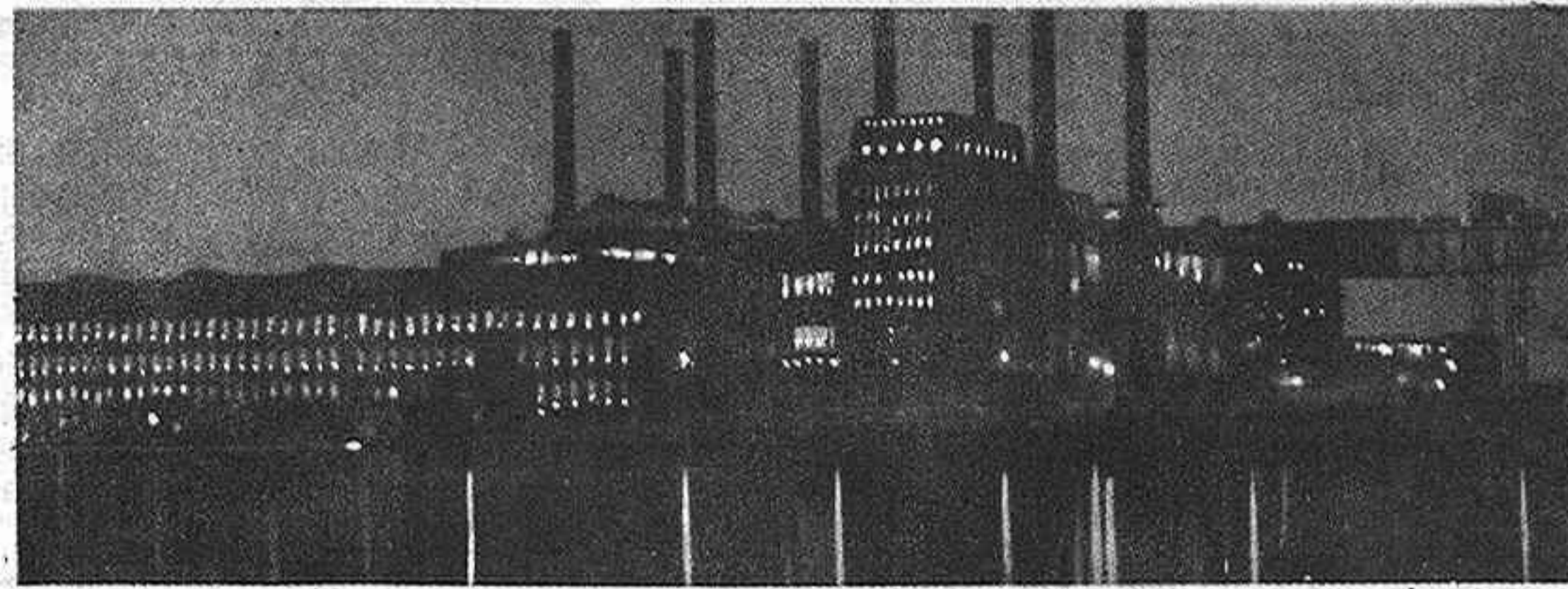
"Farà guanyar la guerra, sabeu?"

Hem visitat els obrers de la fàbrica Uralita per tal de demanar-los què pensen del Pla de la Victòria, fet públic suau pel nostre Partit i que, com el nom indica, serà el Pla que ens portarà el triomf damunt la militarada negra que, aquella matinada del 19 de juliol, va alçar-se en armes contra la República.

Els obrers de la Uralita treballen activament darrera les seves màquines. En uns grans cubells tenen la pasta de teulada, que serveix per a fer les xapes que tant han acreditat la manufactura. Els obrers

agafen grapats de la pasta, la posen estesa damunt una taula, li fan ondes i l'empaqueten. Així és com treballen els nostres obrers.

Hem parlat amb un dels encarregats. Es un home curtí pel sol i per

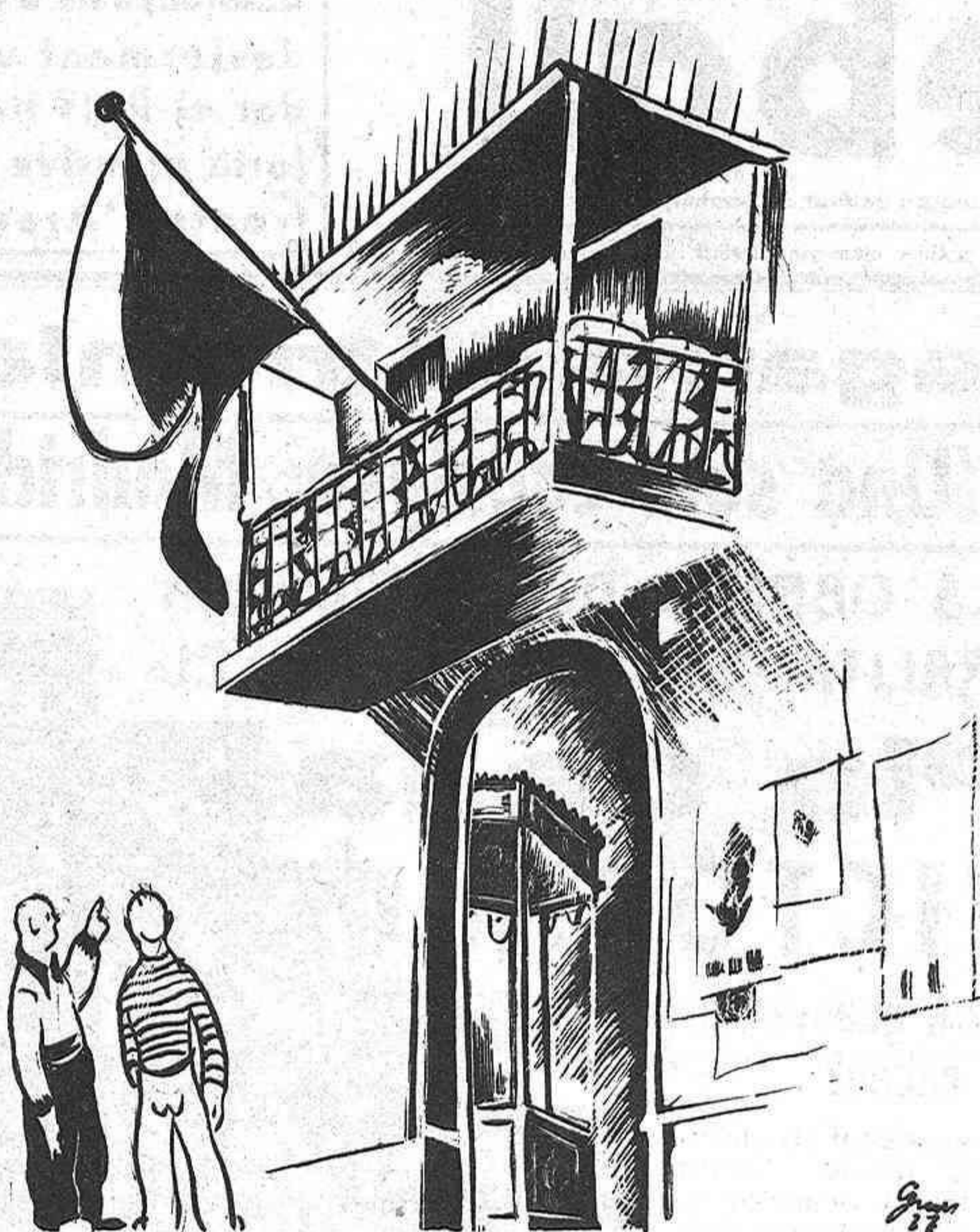

Ampliatore treva d'obstacles tècniques pel control de la flota soviètica (PER MARTY BAS)

l'airet de la matinada. Es diu Joan Saletes.
—Què en penseu, del Pla de la Victòria?
—Home, veurà, jo no em fico en política.
En realitat, l'home temia comprometre-s. Li hem apaivagat els temors. I ha dit:
—El Pla de la Victòria és una cosa "sèria". Si es posava en pràctica, ultra guanyar la guerra, obtindríem el triomf de l'autèntic proletariat. Jo crec que hi

ha d'haver dues soles consignes: El Pla i Madrid. Primer que tot ajudar Madrid, i després guanyar la guerra.
Després hem conversat amb un dels obrers ondulators. No és alt ni baix ni gras ni prim, però es diu Pere Martorelletes. Fa trenta-dos anys que treballa a la Uralita. A la nostra pregunta respon:
—Jo crec que, millor que el Pla de la Victòria, al nostre país en-

cara no s'ha fet res. El P. S. U. i la U. G. T. han sabut encertar el moment més oportú per a llançar llur Pla. Ara, quan la necessitat de guanyar la guerra és més imperiosa que mai, el Pla és el bàlsam guairidor. Jo hi tinc posada tota la meua fe. I vós?
El repòrter, tot sorprès de la pregunta, ha afirmat:
—Vós direu! Jo també!
(passa a la pàgina 10)

— I ací darrera, què hi ha?
— Prudència.

NOTICIES D'ESPANYA

(Vistes per un corresponçal anglès)

Perillosa topada entre el poble i uns "carabinero" a Barcelona

Barcelona, 16. — A la Plaça de la Catalunya, en un dels tres ponts que creuen el riu d'aquell indret, una jove catalana nomenada Rito del Pérez, ha mantingut a ratlla durant tres hores a quinze «carrabinero» de la F. A. I.

La «señorita» Rito del Pérez, educada des de molt petita entre braus i palmeres, descendent d'una de les famílies més il·lustres de la vila del Maresme, s'ha llançat al carrer al crit de: «Prou tirania! Prou «rojos»! Prou «coridas salteadas» (1)! S'ha acabat la paciència! S'han acabat les «ojeritas morados» (2)!»

Els «carrabinero», milícies guerrilleres creades després del 19 de juliol (gairebé sempre en estat d'embriaguesa, degut al preu irrisori a què són venuts els vins de Màlaga i de Jerez a Barcelona), han acorralat la «senorita», amb l'intent de burxar-la, amb els punxons d'acer trempat que usen per enfilear

les «novicios» i les «doncellas» casades per l'Església.

El poble espanyol, que a desgrat de tot conserva viu el pòsit d'hidalguia heretat dels seus avantpassats, ha reaccionat a favor de Rito del Pérez, occint els quinze «carrabinero» i penjant llurs cadàvers a les forques homeieres de la Catalunya Plaça. La «senorita» ha estat copiosament victorejada.

Amb què unten els tancs els governamentals espanyols

Rahola, 19. — Un evadit del camp governamental explica els horrors que ha presenciats en el transcurs d'aquests vuit mesos de guerra.

Diu que la penúria de primeres matèries és tan terrible, que el Comissari de la Indústria Roja, professor Serra Hunter, ha obligat a totes les «manolas» (dones del poble) que es tallin els cabells, per tal d'utilitzar-los per subjectar els canuts que en les fàbriques de municions són utilitzats per subjectar la càpsula buida.

Diu que no es pot negar que les bandes de rojos lluitarien amb molta més empena

Els "catalans" posen en joc un antic procediment de guerra emprat pel seus avantpassats romans, anomenats "Los Botiflers"

Jarana, 19. — Les columnes catalanes que operen en aquest sector, celebrades per llur mal instint i llur ferotgia, han reposat un típic procediment bèl·lic, abundantment acreditat pels seus ancestres.

Consisteix l'esmentat procediment en avançar desplegats en guerrilles de sis de fons, agafats de mans i trenant els dits, fent el que els indígenes anomenen «cadireta». Mentre caminen lentament d'aquesta manera, les tropes van udolant repetidament llur crit de guerra: «¡Fuera caretas! Forques!», sollant tot el que troben a llur pas.

El «colonel» Antoni M. Sbert, un dels caps més cruels de les hordes catalanes, ha dit a la premsa que d'aquesta manera pensa recuperar la «villa noble de Gerona», en poder dels nacionals des del principi de la guerra.

La U. G. T. i la C. N. T. corren la pólvora pels carrers de la Layetana, ciutat del nord de Catalunya. Diversos milers de dotzenes de morts

Layetana, 19. — Seguint un costum heretat dels àrabs, els «aplec de obreros» de la C. N. T. i de la U. G. T., anagrama que correspon a les dues organitzacions rivals de policia revolucionària, creades des dels principis de la guerra civil, han celebrat les festes de Pasqua, sortint al carrer i llançant innumbrables trets enlaire. Donada la circumstància que els balcons estaven plens de «morenas» (jovenetes espanyoles), els disparats fets sense cap mala intenció han occidit molta persona, els crits esgarrifosos de les quals es barrejaven amb els clams dels guerrers de Layetana, produint una confusió terrible.

Els cadàvers de les dissortades «jovencitas», donada la gran misèria que regna a tot el territori on encara no domina Franco, han estat revenuts als mercats en qualitat de «carne lechal» (carn).

si tinguessin més material. Explica com veuen dificultats llurs atacs per manca de greixos per untar llurs màquines guerreres. A propòsit d'això, diu que en el darrer avanç efectuat a Aragó, els catalans han untat els tancs amb les monges assassinades per les colles de «Acció Catalana Republicana», un dels grups més sanguinaris dels molts que lluiten en aquest caòtic bàndol governamental. Com a detall curiós, ressenyarem que l'esmentat fugitiu conta que els insurgents utilitzen amb preferència el greix de les monges de clausura, menys malmès pel sol i per la pluja.

REVISTA DE PREMSA

ULTIMA HORA

D'una notícia ressenyant el desgavell del camp facciós:

Els magatzemistes de vi Martí i Francesc Serena, destacats feixistes, han denunciat el robatori d'una caixa de cabals que contenia 19.000 pessetes i un automòbil.

Aquest automòbil devia ésser una joia.

FRONT DE LA JOVENTUT

Publicà unes «Estampes del Front» molt ben trobades, totes per l'estil d'aquesta:

EL COMPANY MOTORISTA

¡Qui sap a la reraguarda el treball heroic i incansable del company motorista!

Ell de nit i de dia serveix a tothom en conjunt, fent serveis d'enllaç, i altres missions que tenen un perill màxim per a llur vida.

I no obstant això, sempre ha romàs com si fos occit, humil i sense que hom li cantés les excel·lències de llurs heroicitats, en l'anonisme més perfecte.

Nosaltres l'hem vist brut, ple de fang. Mullat de fora, amb tot el seu vestit de pell, i el seu cos empapat pel cansanci. L'ull rostre ple de vermellons a conseqüència del fred que tallava la carn. Amb una suor enmig d'un juliol tràgic encara, que semblava talment com si hagués sortit d'una mina en treball intensiu...

Heroi anònim el treball del motorista. I ell i tots els seus companys es multipliquen, car saben que són d'una importància vital per a la vida de tots...

L'autor d'aquesta prosa també és humil com si fos occit. I quan acaba els seus treballats articles, el cos també li queda empapat de cansament. Es «llur» destí, no hi ha més!

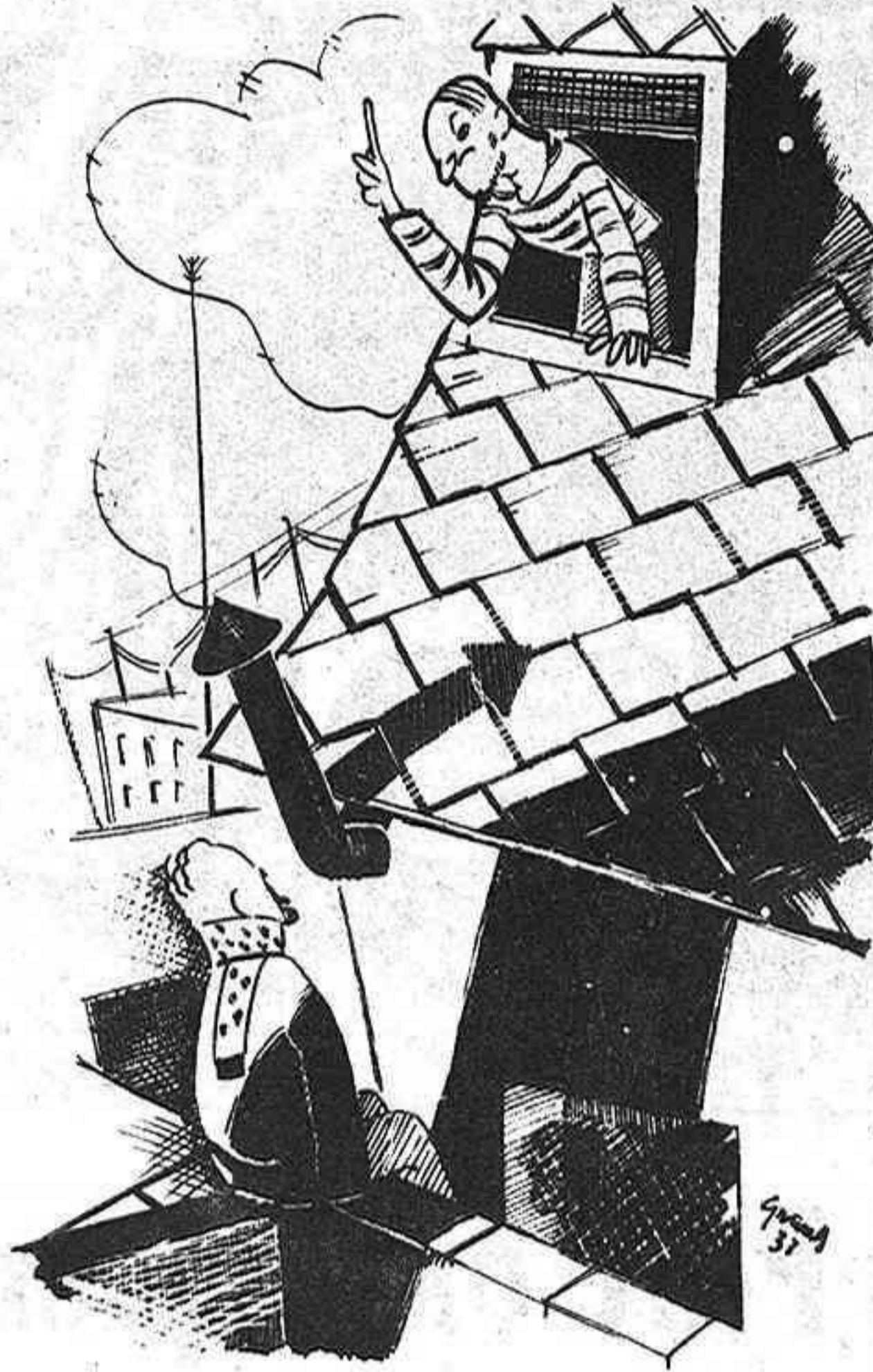
La Batalla

De la ressenya del discurs d'Andreu Nin en el darrer memorable acte del P. O. U. M.:

UNA REVOLUCION "CON GUANTES", NO SE HA DADO NUNCA

Los reformistas, los republicanos, dicen que también quieren hacer la Revolución. Pero os dicen que quieren una Revolución ordenada, bien hecha. Lenin también se tropezó con esta gente que quería en Rusia una Revolución hecha por obreros cultos y limpios.

I ara! On van aquesta gent que s'atreveixen a no voler una revolució desordenada, mal feta, bruta i inculta?

— Sempre tenen raó, aquests anglesos!
— Com que un de sol ja Baldwin!

DIARI DE BARCELONA
ESTAT CATALA

D'un recent «Comentari Nacional»:

«Aquell que davant del perill que corre el nostre poble no reaccioni enèrgicament; aquell que, aturant-se un instant a reflexionar les possibilitats d'una destrucció de Catalunya, no s'aixeca irat abocant la taula, aquest no és humà o es troba mancat dels atributs indispensables a les condicions de masculinitat.»

També pot tractar-se d'un tercer cas: que sigui algú que tingui la taula plena de vaixel·la.

SOLIDARIDAD OBRERA

De la nota ressenyant la vista de la causa contra els caps de «Falange» a Barcelona:

«...otros planos de la costa para el bombardeo de un aeródromo, un informe de la situación y composición, moral y contingentes del Ejército Popular, dos criptogramas que, disfrazados, dicen: "Arriba España", uno y el otro, "Arriba España".»

Aquest criptograma que deia «Arriba España» devia anar disfressat d'errada d'ortografia.

LA PUBLICITAT

Comentant un decret de la presidència del Consell de Ministres, deia:

El Govern, en el seu desig de donar nous testimonis de generositat, espera de tots els braus lluitadors que defensen la República amb les armes a la mà que no oblidaran que mentre duri el combat tota violència és justa i necessària, santificada en aquest cas per la justícia de la nostra causa; però, que terminada la lluita, la vida de tots els presoners que caiguin a les seves mans és consagrada.

Sí, vaja: com el pa dels àngels.

CATALUNYA

D'unes «Siluetes ciutadanes»:

Sonen estridentment les sirenes. Són les cinc del matí. La senyora Roseta tusta la porta de la minyona de servei i li diu:

—Em sembla, Ramona, que han donat el senyal de perill.

No en dubti pas, senyora Roseta! Quan les sirenes sonen estridentment, alguna en penja.

EL DILUVIO

Publicà un article d'Angel Samblancat, «El eje Roma-Berlín», que és un primer premi de prosa post-diluviana. Vegeu-ne una mostra:

«El tratado de Versalles perniquebró al feudalismo diademado, y tronó el sacro romano imperio, otónico y carlománico.»

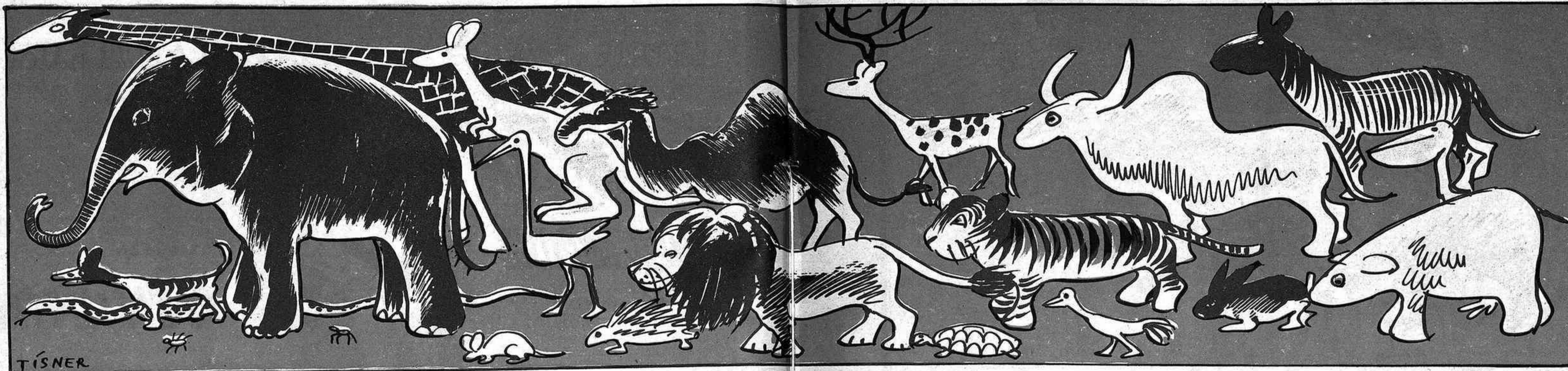
Una cosa així ens deixa perplexes, atàvics, dòrics i corintis.

UN CAS EXTRAORDINARI

El lector haurà notat, segurament, com avui publiquem diversos ninots que semblen anglesos. Es una qüestió de clima. Els nostres dibuixants Alloza i Martí Bas han anat uns dies a Londres, en missió especial. Temíem —i confiàvem— que es quedarien al Reialme Unit i que mai més no es recordarien dels qui ens quedàvem. Però no ha estat pas així. Ens han tramès una pila de ninots, totalment anglesats, i ells són a punt de tornar.

El lector i els anarquistes els perdonaran.

REPORTATGE VERSEMBLANT

Les bèsties del Parc expliquen els seus projectes a un redactor de "L'Esquella de la Torratxa"

L'ordre d'evacuació del Parc de Barcelona ja ha estat donada. La guerra, amb les seves crues exigències, ha motivat l'èxode de les nostres bestioles. Hem cregut interessant d'interviuar-les i hem anat a visitar la col·lecció zoològica.

El Parc no s'assembla de res al Parc que estem acostumats de veure. Hi ha un gran trasbals. Els animals corren d'un costat a l'altre, fent tota mena de crits. El soroll que fan és eixordador. Totes les bestioles parlen a la vegada, demanant coses i preguntant-ne d'altres:

—Però on rediable és, la meua maleta? —pregunta el camell.

—La portes damunt l'esquena —fa l'estruc.

El cangur posa tots els seus trastos dintre la bossa. Després grinyola perquè no troba el seu fill petit, que ja ha deixat dintre la bossa i que ara està colgat sota les andròmines.

L'elefant renta la cara als micos, regant-los amb la trompa. La girafa mare està neguitosa perquè no pot fer cabre el coll dintre el taxi que ha llogat.

De tot el batibull distingim la sòbria figura del lleó. A ell li concedim l'honor d'interviuar-lo primer:

—La guerra —ens diu— té aquestes coses. Hem de sortir de la nostra Barcelona. Jo ho sento molt, perquè amb els anys que fa que hi sóc ja em considerava com barceloní. Però hem de marxar. Això s'imposa. Jo, particularment, ja estic tip d'arròs. De primer, encara ens donaven carn congelada i, tenint en compte que era una necessitat del moment, m'hi vaig avenir. Però després el senyor Segarra va dir-me que la carn s'acabava i que en lloc de carn, em donaria arròs. Va assegurar-me que tenia la mateixa quantitat de vitamines un quilo d'arròs que una lliura de carn. Ell, és clar, que ha de dir! Però amb tres mesos d'arròs he perdut setanta quilos.

—Quins són els teus projectes?

—Home, encara no estic ben determinat. El circ no m'acaba de fer el pes. El que m'agradaria fóra de córrer el món lliurement, a la recerca d'aventures. Però em penso que no em serà permès, aquest esplot. Te-

men que em faci la part del lleó...

Quan ens hem apropat a l'elefant ja havia acabat la *toilette* dels simis i començava a fer-se l'equipatge.

—Ja ho veieu —ens ha dit— a les meves velleses veure'm en un trasbals així! Quin món! No m'han respectat ni el meu doll.

—Portes dol?

—I tant! No sabeu que va morir el meu patró, el senyor Muley Hafid?

—Ah, és clar.

—Des d'aquell dia que porto la trompa a mig pal. Només em faltava això de l'evacuació! Creieu-me que n'hi ha per perdre el sender!

El camell ha parlat així:

—Sort que vaig omplir-me l'estómac durant l'època de les vaques grasses, que sinó... Encara vaig tirant de la rifeta. Avui he repassat unes pastanagues que vaig menjar-me el mes de març de l'any passat. Però això ha d'acabar-se un dia o altre. Me'n vaig fent-me càrrec de les coses, de totes maneres. No em queixo. Deploro l'esdevingut, però m'aconhorta el pensar que a vosal-

tres la guerra us afeixuga més que no pas a mi la manca de menjar. Tornaré al desert, on penso establir-me de recader. Només em fa por una cosa, i és que els aires no m'acabin de provar.

—Nosaltres ens quedem! —ens han dit, alegrement, els micos.

—Tots ens hem fet del poum! —han afegit.

Hem parlat amb una hiena. Ha dit:

—Estic sospirant per anar a passar una temporadeta a Guadalajara!

La tortuga ens ha explicat que pensava fer un viatge a Escòcia.

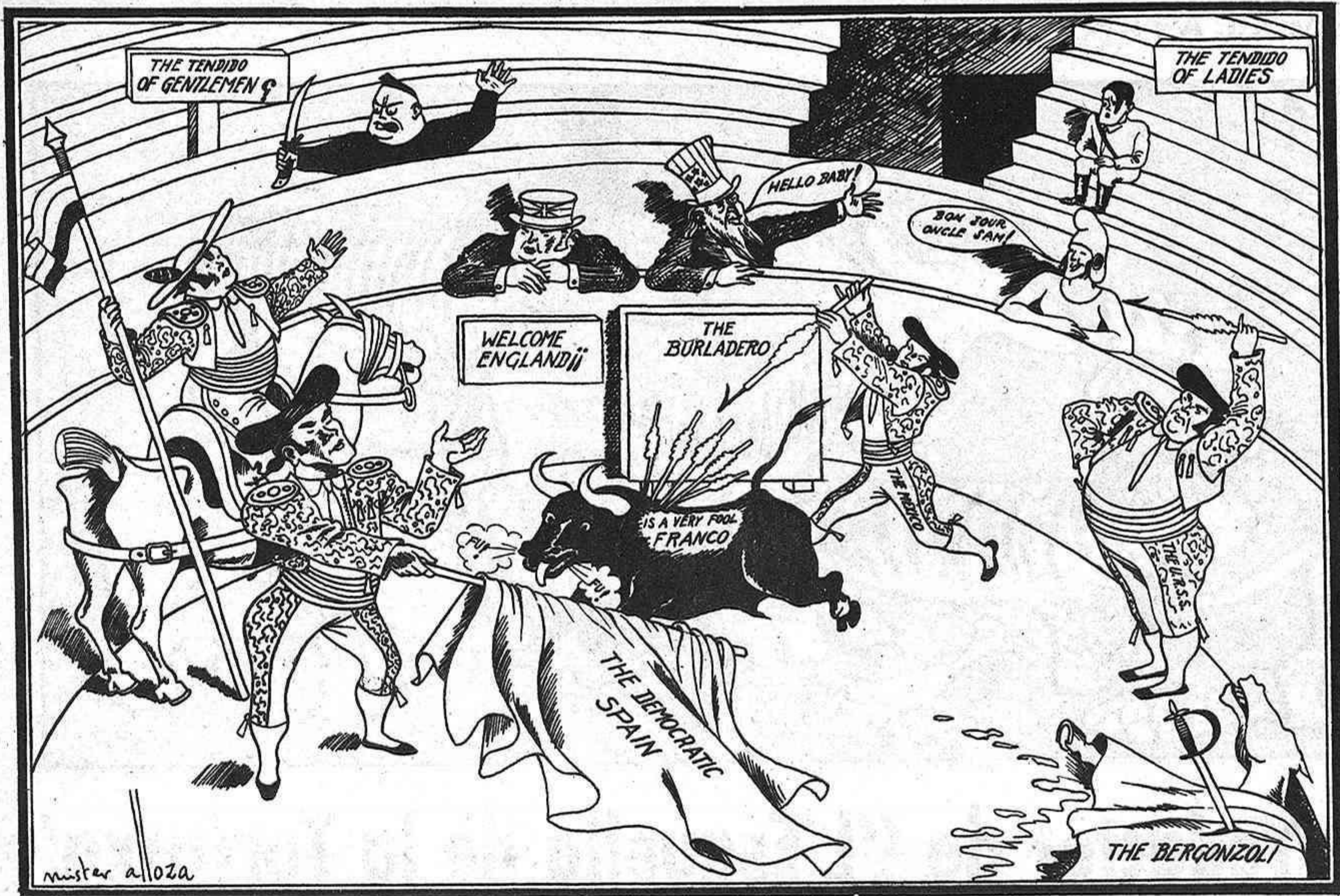
—Compto arribar-hi quan els alemanys i els italians hauran guanyat la guerra d'Espanya —ha dit.

Optimista!

Hi ha molts altres animals també que pensen com els micos.

Pere DE LES PUELLES

Una incomprendible creació del nostre dibuixant Mister Alloza. Que el lector hi faci més que nosaltres!

Notes del camp facciós

Burgos (per cable submarí). — Pel nostre espia secret a Barcelona ens hem informat que al míting del P. O. U. M. va assistir una imponent multitud, que va omplir l'Olimpia, composta per tres persones: el bisbe Irurita, quatre turistes i tretze punts.

Burgos (per un «sendero» solitari; amb música de Serrano). — El nombrós públic que emplenà l'Olimpia va ovacionar la proposició de les següents proposicions:

Primera. Reconeixement oficial que el P. O. U. M. és el més revolucionari de tots els partits.

Segona. Un Govern Obrero i Camperol presidit pel prestigiós militant proletari bisbe Irurita.

Tercera. Posar «Govern Obrero i Camperol» a tots els empedrats del carrer.

Quarta. Prohibir que la Revolució es faci «con guantes».

I altres proposicions molt interessants. Després varen parlar dels tretze punts, i aquests que es trobaven al local, creient-se alludits, se n'anaren. Els turistes, encantats d'estar en plena «espanyolade», ovacionaren entusiàsticament els oradors.

Al final del míting Comorera obsequià

tots els oradors amb un panet d'honor i una patata grillada.

Sevilla (Via Roma-Berlín-Matadepera). — Després del gran èxit assolit per l'equip de corredors italians en el Gran Premi de Brihuega, han ancorat a la vora del Guadalquivir dos vapors del Lloyd Triestino carregats de dos mil equippers.

Però resulta que aquests «equippers» es neguen en rodó a córrer en pistes espanyoles, car consideren que de cap manera podran superar el formidable rècord establert pels seus compatriotes.

L'entrenador provisional Queipo de Llano tracta de convèncer els seus «poulains», però fins ara no ha aconseguit res de bo.

Hi ha, malgrat tot, un discret optimisme. Sembla que intervindrà «La Macarena».

Sevilla (per conducció ordinària). — El senyor Grossi —el més revolucionari de tots— va dir en el míting del P. O. U. M. que ells lladraven poc, però que mossegaven molt.

Fou aplaudit rabiosament.

Burgos (per diligència). — El nostre espia número 2 ens informa que el P. O. U. M. ha descobert una vil maniobra del P. S. U.

La vil maniobra d'aquest partit consisteix en guanyar-nos la guerra en contrast amb el que vol el trotskisme, que és fer la revolució.

Els nostres marcial «requetés» han fet seva aquesta darrera consigna i ja fan els preparatius per instal·lar al Palau del bisbe el Govern Revolucionari.

Sembla que Nin serà reposat en el seu càrrec de secretari a l'Ajuntament de Barcelona i Andrade serà nomenat redactor de «La Hormiga de oro», setmanari de brillant historial revolucionari.

Burgos (per senyals). — Ha arribat a Barcelona el vell lluitador revolucionari Don Francesc Cambó per a possessionar-se del seu rec de Conseller del Govern Revolucionari.

Ha estat rebut amb els encoratjadors acords «Catapoum, bum, bum!»... «Catapoum, chin, chin!» de la Marxa reial.

S'espera, d'un moment a l'altre l'arribada del gran lluitador obrerista Otto d'Habsburg que, naturalment, serà rebut amb els «Catapoum, chin, chin!» corresponents. Sembla que aquests dos líders consolidaran la Revolució.

I el P. S. U. entossudit en guanyar-nos la guerra!

MUSSOLINI, A LADY PASSIONÀRIA.—No es faci il·lusions, senyora. No ens podran derrotar.

LADY PASSIONÀRIA, A MUSSOLINI.—Si, bé! Què ha de dir, vostè!

Ole, ole con ole y ole. ¡Viva la Sevilla!

Viva míster Gonzalo i la senora Manzanilla
ALL RIGH

La novia de míster Gonzalo tiene un pañuelo con no sé cuántos italianos (voluntarios) y un toro en medio.

(Sevillanas corraleras, sublevadas.)

MADE IN ENGLAND.

Notes de l'enviat especial del NO THE TIMES a Bollullos del Condado, poblet dels environs de Sevilla. (Rebudes amb retard.)

Londres, 32. — Tots els diaris que surten cada dia a Londres recullen la sensacional informació enviada al seu rotatiu pel periodista anglès Forwues Rodrigues, destacat com a corresponsal de guerra a Bollullos, però que, com té una bicicleta, es trasllada cada diumenge a Sevilla, perquè és la terra de donya Maria Santíssima que, com se sap, interessa extraordinàriament al lector anglès.

La crònica diu així:

Sevilla, 3 (urgent). — El domingo por la noche, que por cierto hacía una noche que parecía una mañanita de abril, cogí la bicicleta y, chino chano, ma fui cap a Sevilla con objeto de llegar al feudo de Míster Gonzalo a las primeras horas de un lunes abrilero.

— Entesos!

«A mi proverbial afán informativo le vino de un pelo el no haberse malogrado por aquellas cosas que pasan y aquellas puñetitas que si uno no estuviera al tanto, lo echarían todo a rodar.

Cuando cabalgaba muy ufano en mi bicicleta B. S. A. y divisaba, con aquella alegría, a la señora Giralda y al Giraldillo y a la torre del Oro (que por cierto que todo el oro que había en esta torre lo tienen los rojos, que se lo están malbaratando), me encontré al ilustre excharlista y excronista del «A B C» (como la marca de mi bicicleta) García Sanchiz, que, haciendo ver que pasturaba, se dedicaba a robar aceitunas como los más acreditados líderes del socialismo del primer bienio.

Este idiota valenciano se interpuso en mi camino y se empeñó en darme una charla para demostrarme que la bicicleta era un vehículo de la civilización, y que si se motorizaba, podía ser la salvación de la cultura fascista.

Después de grandes esfuerzos logré vencerle de que yo iba en bicicleta para poder ir más de prisa, pues tenía una cita con míster queipo i si me retrasaba escuchando sus inbecilidades me exponía a encontrar a míster gonzalo en completo estado de enbriagues.

Esta inesperada contrariedad se repitió cuando un poco más arriba encontré a un tal Pemán que me quería hacer la misma faenita que el conpatriota del cardenal Benlloc, pero en verso. Tuve que cargarme la bicicleta al hombro y caminar a campo tra-

JUAN ESPAÑOL, que acaba de beure aigua del càntir de primer terme i que ha deixat a terra el ganivet ensangonat, (que representa l'Estatut de Catalunya):
— Véns als toros?

LA REPÚBLICA FRANCESA, vestida de manola andalusa, fent referència a la guitarra de Juan, que simbolitza el bienni negre: - No!

viésa entre montañas y así logré llegar a la tierra de dona Maria Santísima Y de los hermanos Quintero y Guillem de Murito y de Velasquez y del famoso general torador Espartero que es una tierra bendecida que antes estaba llena de sol y de alegría y que ahora está llena de talianos y de fabricantes de tarrasa que no quieren ir al frente y de moros que hacen cola para ir a misa y de rejoneadores de infantería y de alemanes de caballería de marina que no hacen más que renegar de Hitler y de los carlistas y de los señoritos falagistas que quieren repartir la tierra entre los pobrecitos portugueses para con la excusa de hacer

la revolución librarse de ir a la guerra.

En seguidita que llegué que por cierto no fué en las primeras horas de un lunes abrileno com era mi primera intencion sino que eran ya las ultimas de un martes sí que tambien abrileno, me dirigí a los estudios de la radio con objeto de entrevistarme con mister Gonzalo.

En la Radio contra lo que era de esperar no encontré al general. Sepuse que mi hombre se habría ido a tomar Pozoblanco, y así lo pregunté al conserje quien al conocer mi suposición se partió de risa y como estaba materialmente partido se lo tuvieron que llevar en dos ambulancias por cierto que no

encontraron ninguna plaza vacante en ninguno de los innumerables hospitales que funcionan día y noche en Sevilla y como estaba totalmente partido de risa y hecho mal bien lo tiraron a la basura.

Desesperado por mi fracaso periodístico estuve a punto de venderme la bicicleta por aquello de tomar una determinación, pero afortunadamente no pude hacer esta vestialidad por que me la querían pagar con unos papeles moneda que han emitido los hermanos de la hermandad del Cristo del gran poder que ahora se llama la Hermandad del Cristo de todo el Poder para el Jefe, para poder seguir tirando.

Cuando ya estaba decidido a todo, hasta a reconocer cegado por la desesperación que los moros y los alemanes y los italianos i los portugueses y los pobrecitos irlandeses son nacionalistas espanoles, la casualidad me sacó de mis dudas y me resolví providencialmente todas las contrariedades.

Paseaba yo, bocabadando, con la bicicleta terciada a manera de guitarra haciendo ver que le hacía serenata para despistar a una bella manuela asomada en la florida ventanilla de un tranvía de caballos con sus correspondientes picadores por la calle de las serpientes de cascabel que aquí les llaman cascabeleras, por que aquí son así y tienen un ángel mas grande que el Ken Mary cuando de pronto me veo salir a mister Gonzalo Gonzalez Vias el famoso conquistador de interferencias radiofonicas motorizadas que salía de una misa que hay a mano derecha conforme se va a la famosa taberna de Perlacia mas conocida por los «senores caracoles».

Yo no estoy seguro ni puedo afirmar si el general de la Metro-Goldwyn venía de la misa o de la taberna, pero como eso es petaca minuta y a mí lo que me interesaba era ynterviuarle me fuí pa él como dicen aquí.

El iba en calesa pidiendo guerra (guerra radiada) y yo al mirarle me estremecí.

El al notarlo saltó del coche y muy bizarro se vino a mi, tiró la capa que no era suya y descubriendose me dijo así:

Hace ocho meses
que por la radio
he prometido,
he prometido
tomar Madrid.
Pero estoy viendo
y estoy oliendo
que muy prontito
los madrileños
vendrán aquí

(pero ya no me encontrarán
a mí, ay sí)

Este final estrafalario que hasta los menos entendidos pueden observar que no rima con la melodía de la famosa canción de relicario del famoso maestro pintor Padilla, me hizo sospechar que el vizarro general se gacia el «longuis» como dicen aquí los veteranos de la guerra de flandes o sease los «flamencos».

Tambien me pareció que el general estaba un poco bebido cosa que luego me fué posible confirmar cuando al llevar esta informacion a la censura el censor con gran prosopeya y mojando adecuadamente el lapiz en donde yo puse la «bebido» tachó la palabra y puso «borracho» y aun anadió entre paréntesis «como una sopa».

El general siguió inperterrito por el parque famosa de la hierba luisa arrastrando la capa y metiendose con los transeuntes que por cierto salían de los toros muy contrariados por que los toros motorizados de la casa Krupp que Von Faupel había enviado para esta corrida habían salido mansos.

El general tuvo un incidente desagradable con un «aficinao» y fué detenido por dos guardias de las S de A de Francfurt que lo llevaron a la comisaría del distrito. Yo le seguía los pasos de tal manera que parecía que yo tambien tenía una «tajada».

En la comisaría el general tuvo que esperar a que el comisario subiera, pues había ido al refugio por que los rojos estaban bombardeando la tierra de dona Maria ectra...

En presencia del comisario el general dijo que era el general, pero el comisario se partió de risa y no tuvo mas remedio que tirarlo tambien a la basura por las causas expuestas en otro lugar de esta misma crónica.

Trajeron rapidamente un comisario de recambio de esos que llevan las comisarías motorizadas en la parte trasera de la carro-

cería y el general le pidió permiso para telefonar al general para que el comisario se convenciera de que él era el general.

—Aló! Aló! Comandancia General? Oiga no está el general?

—No, mi general, llame a la radio que seguramente le encontrará allí.

—Aquí radio Sevilla E A J 1.

—Oiga, soi el general, no podría hablar con el general?

—No, el general no está, mi general, pero me parece que he oído decir a algun esquizofrénico que el general se ha ido al frente a tomar Pozoblanco.

Al oír esto el general en persona que era el mismo beodo que telefoneaba preguntando por él mismo se partió tambien de risa y tambien hubo que tirarlo a la basura por las conocidas causas que más de una ves he repetido en la presente crónica.

(Telegrafiaré más detalles).

FORWES-RODRIGUES

VIBRACIONES

El P. O. U. M. va fer posar al sòl de les Rambles: «Govern Obrer i Camperol».

A hores d'ara tothom ho ha trepitjat.

El senyor Nin, amb crits histèrics, va fer una apologia dels incontrolats, anomenant-los masses revolucionàries.

Per sort d'ell, les masses d'obriers honrats han acceptat un ordre revolucionari en els Tribunals Populars.

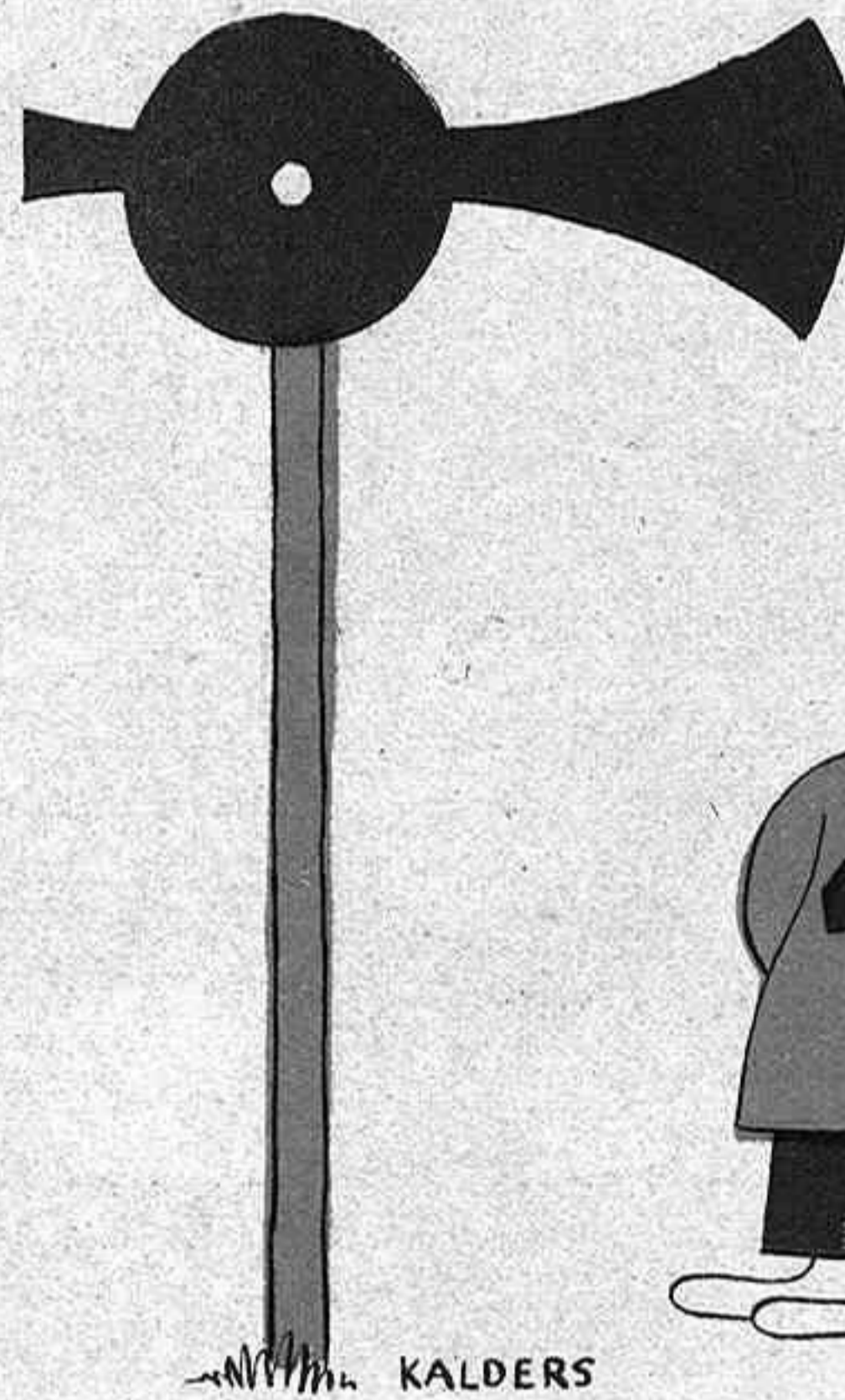
«Th.» escriu en una frase referent al front d'Aragó: «Allí, los hombres son hombres; las bestias, bestias; los hermanos, hermanos. No como aquí, donde todos aparentamos lo que no somos.»

Absolutament identificats amb «Th.».

Els feixistes italians atribueixen la gran desfeta de Guadalajara al mal temps.

Ara el fracàs de l'ofensiva contra Bilbao l'expliquen pel mateix motiu.

Però s'han oblidat que en aquestes operacions també feia mal temps per a les forces governamentals.

LES SIRENES SE SENTEN POC

— Té: ja ens toquen allò que no sona!

—Pobre poum! Cada vegada més per terra!

Contra una campanya insidiosa

Amb una evident malvolença s'ha dit i s'ha repetit milers de vegades que, per regla general, als actes que organitza el diminut poum no hi va gaire gent. L'afirmació enclou una maniobra vessant de fallàcia. Als actes que organitza el poum hi assisteixen moltes persones. L'ESQUELLA, defensora dels indefensos, ha obtingut un document gràfic de

primer ordre, després de la publicació del qual mai més no es dirà que el poum té poca clientela. Es aquesta foto, presa en un dels darrers actes del partit que ens ocupa. Com el lector apreciarà fàcilment, l'aspecte de la sala és magnífic. Els rengles de ciutadans àvids d'escoltar la càlida paraula dels homes del poum són apretats i compactes.

I els seus rostres (els dels ciutadans), són un argument més en contra dels detractors del poum. ¡A veure si alguna vegada el P. S. U. publica una fotografia en la qual la gent faci el posat d'estar tan atents com els espectadors d'aquest actel

Aquesta secció de «l'Esquella» pertany exclusivament al lector del setmanari. Ací és el dipòsit dels planys, queixes i similars que el nostre client té necessitat d'evacuar. «La Camisa d'Onze Vares» acollirà amorosament, setmana darrera setmana, totes les notes que ens siguin trameses en català i sense gaires faltes d'ortografia i de lèxic, referents sobretot a anomalies, barbaritats, obscenitats i coses semblants observades pels carrers de la Barcelona dels nostres pecats. No serà, aquesta secció un pou de literatura o de profunditats. Cal que el lector escrigui viu, curt i substancials.

Suposo que algú altre ja se n'haurà donat compte, però m'estranya que encara no hi hagin posat «coto».

Em refereixo a aquesta història de les bombes i de les sirenes, que ja comença a fer fàstic. Perquè, vaja, podríem estalviar-nos de moure tanta fressa, enfocant les coses pel seu punt just, i evitant, per exemple, que els avions s'engeguin carregats de bombes.

Jo comprenc que es facin vols de pràctica, i àdhuc que s'utilitzi el cel de les ciutats, però això de tirar bombes ja és una altra cosa. ...

Perquè les bombes, per què les fan, a veure? Per fer malbé cases i matar dones i criatures, no? Doncs, aleshores, no en fem de bombes, caratsus! Ves, qui dimoni ens fa enredar!

No fent bombes, els avions no n'haurien de portar sota les ales, i evitariem que de tant en tant, se'ls en despengés alguna i ens fes mal.

I amb els diners que ens estalviàvem de les sirenes, podríem comprar pistons i boles de neu.

Suggereixo humilment aquesta genial solució.

Narcís de la Pasqua i Torraqum

Pirotècnic

ESPECTACLES

Teatres:

Espanyol. — «Un remei per trampejar» (gran èxit).

Victòria. — «Los granujas».

Cinemes:

«A través de la tormenta» (estupenda interpretació).

«En el país de los brètols» (ai!, bretones).

«¡Viva la Libertad!»
(De lliure interpretació).

«Viviendo de ilusión» (per l'as de la risa «Catapoum»).

«El billete de mil» (nova edició).

Manufactures Gràfiques B. SIRVEN S. A. E.
Empresa controlada pels seus obrers

RADIO SATURNO

Empresa Col·lectivitzada
COLONIAL - EMERSON
FABRICACIÓ NACIONAL DE RECEPTORS
MARCA SATURNO

Reparacions Peces muntatge
Rambla Jaume Compte, 2 - Barcelona

Productes Iris - Eléctrica Farré

Fàbrica de pintures Verniços i Esmalts Materials elèctrics i Instal·lacions elèctriques

Corts, 533 - BARCELONA - Tel. 30204

Frontó Txiki - Alai

Plaça Bonsuccès, 1

GRANS PARTITS A RAQUETA
PER LES MILLORS JUGADORES
DE LA ESPECIALITAT

Frontó Novetats

TOTS ELS DIES GRANDIOSOS PARTITS TARDA I NIT

ELS MILLORS PILOTARIS
ESPECIALITATS : PUNTA I PALA

DETAILS PER PROGRAMES

MIL PESSETES

al qui presenti
CAPSULES DE
SANDALO mi-
llors que les del
Doctor PIZA, de
Barcelona, i que
curin més aviat
totes les malal-
ties urinàries.

QUARANTA CINQ ANYS D'EXIT CREIXENT

Premiades amb Medalles d'or en tantes Ex-
posicions com s'ha presentat. Uniques apro-
vades i recomanades per les Reials Acadèmies
de Barcelona, Mallorca i diverses corpora-
cions científiques, reconeguent-li avantatges
sobre tots els seus similars.

FARMACIA DEL PI - Plaça del Pi, 6. Barcelona
i principals farmàcies d'Espanya i Amèrica
Preu 6'50 pessetes

CONSULTORI MEDIC

DEL

Dr. CASASSA

VIES URINÀRIES
SÍFILIS I PELL

...

De 11 a 1, i de 5 a 7
Festius de 11 a 1

PREUS ECONÒMICS

Tallers, 29, entressol

FOGONS PER A CAFETERES
DE PETROLI O BENZINA

Fogons, Cuines, Làmpares i
Fanals per a Casa i Camp.

PILES

Làmpares i Fogons Elèctrics

Casa VIKING

Pintor Fortuny, 1

darrera del solar de "El Siglo" i
Banc "Hispano Colonial"

ANIS BLAU

CONYAC

CONYAC

Montplet

Montel

SEVILLA

— Una flor? El que jo vull és un plat de "potaje"!